

Til Stortingets finanskomité

Fra GCE-Norge nettverket

Oslo, 19.mai 2022

Høringsinnspill fra GCE-Norge til Prop- 115 S (2021-2022) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2022

GCE-Norge takker for muligheten til å komme med skriftlig høringsinnspill til revidert statsbudsjett for 2022. GCE-Norge består av 18 organisasjoner som jobber med global utdanning¹.

GCE-Norge reagerer med stor bekymring på at regjeringen nok en gang velger å snu ryggen til den globale utdanningskrisen og for andre gang i år foreslår kutt i utdanning i bistandsbudsjettet. GCE-Norge er også bekymret over de store kuttene til bistand på helse, likestilling, menneskerettigheter og til sivilt samfunn i bistandsbudsjettet. Med regjeringens forslag beveger vi oss stadig lenger vekk fra bistandens formål om å bekjempe ulikhet og fattigdom i utviklingsland. GCE-Norge ber om at Stortinget reverserer de foreslåtte kuttene i bistandsbudsjettet.

Kap 161, post 70 Utdanning

Regjeringen foreslår en reduksjon på 553 millioner i støtten til utdanning i utviklingsland. Dette kuttet kunne ikke kommet på et verre tidspunkt. Pandemien har ført til at millioner av barn har mistet verdifulle skoleår og mange fattige land har kuttet i egne utdanningsbudsjetter for å kunne finansiere den økte belastningen på helsesystemene. Allerede før pandemien var utdanning underfinansiert. Negativ utvikling og reversering av positiv framgang de siste årene står i fare for å bli ytterligere forsterket om ikke finansieringsgapet til utdanning tettes

Verden står midt i en utdanningskrise og 258 millioner barn er ute av skolen. Mangel på utdanningsfinansiering påvirker ikke bare millioner av barn som enda ikke er tilbake på skolen, men også tilgang på kvalifiserte lærere og kvaliteten i utdanningen. På sikt svekkes tilgangen på menneskelig kapital og lands konkurranseevne. Regjeringens forslag til kutt kan risikere å forverre den globale utdanningskrisen og dermed bidra til å øke ulikhetene i verden. Vi vet at utdanning er helt avgjørende for å redusere antall barneekteskap og tenåringsgraviditeter. Vi vet at utdanning er nøkkelen til å bryte negative fattigdomsspiraler over tid. Et kutt i utdanningsstøtten fra Norge er det motsatte av det det er behov for og risikerer å bidra til å forsterke negative konsekvenser av pandemien som barnearbeid, barneekteskap og tenåringsgraviditeter. I tillegg vil barn og unge i sårbare situasjoner, slik som barn med

¹ ADRA Norge, Atlas-alliansen, Den norske UNESCO-kommisjonen, Digni, Flyktningshjelpen, Hei Verden, Norges Handikapforbund, Operasjon Dagsverk, Plan International Norge, Redd Barna, Right to Play Norway, SAIH, Sex og Politikk, Skolenes Landsforbund, SOS-barnebyer, Strømmestiftelsen, UNICEF-Norge og Utdanningsforbundet.

nedsatt funksjonsevne, bli etterlatt i enda større grad. Vi ber om at Stortinget reverserer det foreslåtte kuttet på utdanning.

GCE-Norge registrerer at det foreslås en forskyvning av 281 millioner til GPE. GCE vil understreke viktigheten av at Norge opprettholder sin flerårige forpliktelse til å finansiere det viktige arbeidet GPE gjør med å støtte systembygging og tilgang til god offentlig utdanning i fattige land. GPE er den største enkeltaktøren Norge støtter på utdanningsfeltet, og det største utdanningsfondet i verden. Det er en uklok beslutning å forskyve midler. Dette bidrar til å sende signaler til andre donorer om at inngåtte forpliktelser ikke trenger å etterleves, noe som fører til økt usikkerhet. GPE er viktige fordi de bidrar til at fattige land i økende grad kan prioritere å bygge gode utdanningsystemer i egne land. I fjor sommer gikk 19 statsledere i fattige land sammen på GPE-konferansen og meislet ut en erklæring om at landene ville bruke 20 prosent av budsjettene sine på utdanning. Dette er et nivå som i andel er høyere enn det Norge bruker. Dette skulle skje i tett samarbeid med GPE som verdens eneste partnerskap som fullt og helt er dedikert til å bidra til at barn i lavinntektsland får oppfylt retten til kvalitetsutdanning. På samme konferanse fulgte Solberg-regjeringen opp med løfte om 3,7 milliarder kroner i støtte til GPE gjennom de neste fem årene, noe som også ble enstemmig vedtatt i revidert budsjett i Stortinget i juni 2021. Den foreslåtte forskyvningen til GPE er vanskelig å forstå også med utgangspunkt i Hurdalsplattformen, som tydelig stadfester at man ønsker å videreføre norsk satsning på global utdanning og gjennom dette bidra til bekjempelse av ulikhet og fremme likestilling. I sin likestillingspolitiske redegjørelse til Stortinget 10. mai pekte kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen på jenters utdannelse som en av de avgjørende faktorene for å sikre likestilling og bidra til å nå bærekraftsmålene².

Andre bemerkelsesverdige og uforståelige kutt foreslått fra regjeringen inkluderer kutt i kjernestøtte til FN-organisasjonene UNICEF og UNESCO. FN-sjefen António Guterres har gitt direkte beskjed til statsminister Jonas Gahr Støre om at FN er urolige for kuttet, som går på tvers av Norges langvarige og omfattende støtte til FN. I forslag til revidert budsjett ligger et kuttforslag på hele 72 prosent til UNICEF som tilsvarer 357,5 millioner, hvorav store deler omhandler barnefondets viktige arbeid med utdanning.

De siste årene har vi sett at motstanden mot helhetlig seksualundervisning og kjønnsstudier har økt. Dette er en trussel mot retten til å lære om rettigheter knyttet til kjønn og seksualitet, og rammer særlig unge jenter og skeive. Vi mener Norge må ta lederskap på dette feltet, og vise det gjennom økonomiske og politiske prioriteringer. GCE-Norge anbefaler derfor å gjeninnføre den planlagte satsningen på seksualundervisning på 50 millioner kroner.

GCE-Norge anbefaler komiteen å:

- Reversere kutt til helse, likestilling, menneskerettigheter og sivilt samfunn
- Reversere kutt i utdanningsbistanden

² <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/likestillingspolitisk-redegjorelse/id2912243/>

- Reversere forskyvningen av støtten til GPE i tråd med det som ble lovet under påfyllingskonferansen i juli 2021, dvs. 3,7 milliarder kroner i perioden 2021-2025, slik vi lovet verden
- Sørge for at utdanningsmidlene bidrar til oppbygging av offentlige og inkluderende utdanningssystemer i fattige land
- Vise til de globale angrepene på retten til seksualundervisning og gjeninnføre den planlagte satsingen på seksualundervisning på 50 millioner kroner.